

Dráha letu

Sedíme v kabině startujícího letadla. Akcelerace, již je letadlo při startu schopno, nám tají dech. Jakmile se letadlo odlepí od ranveje (vzletová a přistávací dráha), zamíří strmě vzhůru, a sleduje optimální dráhu stoupání do předepsané letové hladiny. Ta naše je ve výšce 10,6 km a dosahujeme jí přibližně po pětatřiceti minutách letu.

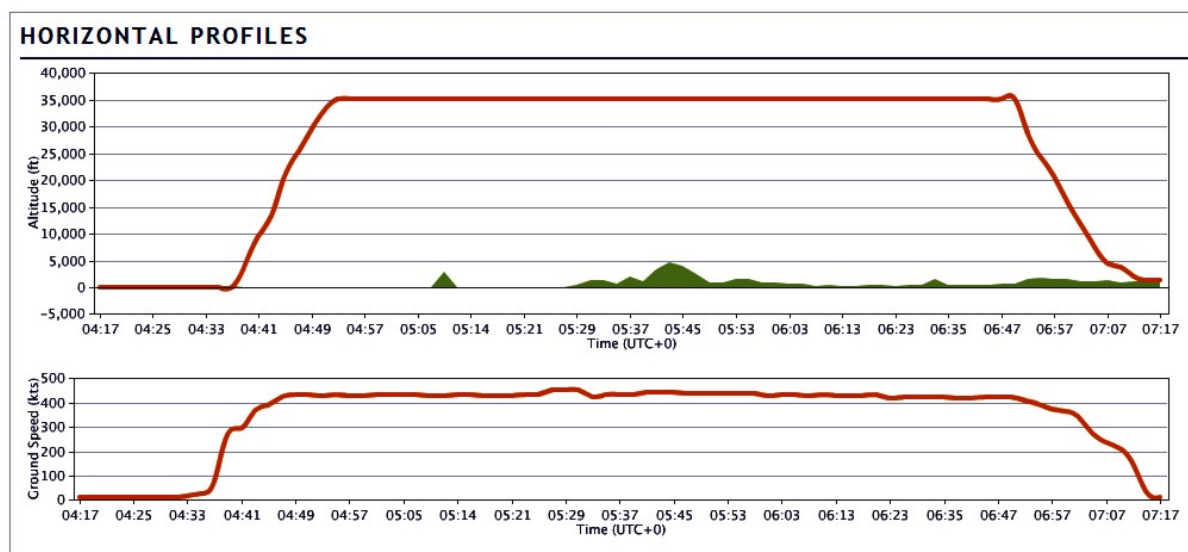
Piloti dopravních letadel zpříjemňují cestujícím let hlasovou komunikací z kokpitu. Nad hlavy cestujících nechají také někdy vyklopit displeje s letovými informacemi. Kapitán pak častuje

cestující tu komentáři k obrazu za okny, tu údaji o výšce a vzdálenosti. I přes opatření přijatá v letectví po 11. září 2001 v USA lze z kapitánova projevu vycítit dobrou náladu a blízkost humoru.

Co vyčteme z displejů za letu?

Kromě mapky s aktuální geografickou pozicí letadla se dočteme též informaci o rychlosti a výšce letadla, či zbývajícím čase do cíle. Zaznamenáme-li informace do tabulky či graficky, můžeme si názorně zrekonstruovat let:

Obrázek převzat z <http://vataware.com>

Údaje na obrázku používají anglické výrazy jako altitude, ground speed a UTC. Jsou pro nás srozumitelné? První dvě slova pochopíme s použitím např. česko-anglického slovníku, výraz UTC budeme nejspíše hledat na internetu. Souvisí s metrologií (pozor - i s meteorologií), a označuje koordinovaný světový čas (Universal Time, Coordinated).

A co jednotky ft a kts? Ještě před čtvrtstoletím jsem musel do knihovny, do slovníku jednotek měření. Dnes mají žáci a studenti informace na dosah, a mohou se tak dočíst spoustu zajímavostí a souvislostí o fyzikálních jednotkách na internetu. Nejen to, že námořní míle měří 1852 metrů, ale i co je to knot, co kts, či proč se uzel jmenuje uzel, a jak dovedně byl kdysi navržen. Přestože uzel není jednotkou měrové soustavy SI, vyplatí se najít si informace ihned, nebo si alespoň udělat uzel.